

Paur kute Epexukam me jamã pi'ôk no'ôk ne ja.

Paur ne krĩraxbê Epexukam me jamã pi'ôk no'ôk ne. Nãm me Paurbê ijê nhym mebê ijê djakam ãmkam ne memã pi'ôk no'ôk ne. Kute meo tỳx ne meo kĩnhmã ne memã pi'ôk no'ôk ne. Ne memã Metĩndjwỳnh kute mỳjja kunĩ'ã karõo amirĩt ne. Metĩndjwỳnh kute pyka nhipêx kêtri ne gwaj bajã amim karõ ne kam jakam arỳm Jejukôt gwaj bapytàro tẽn kam amũ 'ôkam dja bajaxwe kunĩo apêx. Be, pykabê ar babari dja Xatanajmê õ me karõ punumê gwaj bawỳr prõt. Be, gwaj baje Jeju mar kunĩ dja gwaj tu Xatanajmã baku'ê tỳx ne amijo aptàn o apa. Kam ne Paur apỳnh memã 'ã karõ, me kute katàt amijo ba'ã memã karõ.

Metĩndjwỳnh ne Kritukôt mỳjja kunĩ o ba. Ne Kritukôt mỳjja kunĩ 'y ne o ban kam ajte kôt gwaj bapytà. Ne kôt gwaj bajo kĩnh. Be, Kritu ne gwaj baje Jeju mar kunĩmã bẽnjadjwỳr. Kute gwaj bajo djuw mexo baja pumũ. Nãm ã Paur memã o amirĩto ane.

¹ Ba ne ba ibê Paur. Metĩndjwỳnh ne Jeju Kritumã ijã karõ nhym arỳm ijano ba memã 'ã idjujarênh ar iba.

Krĩraxbê Epexukam Jeju kute ar ajo õ me ja ne ba pi'ôk kôt ar amã ikabẽn. Gar aje arek Kritu Jeju kôt ar amijo aban 'ã adjukanga kêtja ba pi'ôk no'ôkkam ar amã ikabẽn.

² Metĩndjwỳnhbê ne me Babãm. Ne Bẽnjadjwỳr djwỳnhbê ne Jeju Kritu. Gê ar tu kum ar akaprĩn* ar ajo ba gar adjumar mex rã'ã ne.

*Mỳjja kunĩ kêtri Metĩndjwỳnh kute amijo me utàr.
Rô 8.29; Tex k 1.4; A Tex 2.13; Ped k 1.2*

³ Be, Metĩndjwỳnh ne ukaprĩ:kumrêx. Kute Bẽnjadjwỳr djwỳnhbê Jeju Krituo ba nhym kute o Bãm. Metĩndjwỳnh ta ne gwaj bajo djuw mex. Gwaj tu amim Kritu markumrêx nhym prĩne kàjkwakam ò mỳjja kunĩo gwaj bajo djuw mex.

⁴ Ga, kute amijo gwaj bapytàrja pumũ. Mỳjja kunĩmê me kunĩ kator kêtri ne amijo gwaj bapytàn amim,

—Be, me wã dja me tu amim Kritu markumrêx ba arỳm meo inhõkumrêx nhym me arỳm imã axwe kêtumrêx. Nãm ã kum gwaj bajabêkam gwaj bajã amim ane.

⁵ Amrêbê me kunĩ kêtri, mỳjja kunĩ kêtri ne ta kum gwaj bakĩnhkumrêx ne amijo gwaj bapytà. Ne kam tu amim gwaj bajã karõkumrêx ne amim,

—Me wã dja me tu amim Jeju Kritu markumrêx ba arỳm meo ikrakumrêx, ane.

⁶ Metĩndjwỳnh tu kum gwaj bakaprĩ:kumrêx. Nãm kum Kra jabêkumrêx, ne Krakôt kum gwaj badjwỳ kaprĩ:kumrêx. Dja gwaj kam bakunĩ: kum,

—E kum, djãm adjukaprĩ ngri: got? Adjukaprĩ ra:xi. Amexti:re. Me imã akĩnhkumrêx, anhỹro baba. Gwaj baje ã kum anhỹro baba kadjy ne arỳm amijo gwaj bapytà.

---

* **1:2** Djãm ar ga ne gar adjukaprĩ nhym ar pãnh arỳm kum ar akaprĩ Kati. Ar ta ne ar tu kum ar akaprĩkumrêx.

⁷ Nām Krakôt kum gwaj bakaprĩ:kumrêx. Kra ne amikamrôo gwaj bajaxweo pãnh. Nhyam kam arým gwaj bajaxweo maro aknon bakam ngryk kêt ne. Nām ukaprĩ:kumrêxkôt ã gwaj bajaxweo ane.

⁸ Kute prĩne mýjja kunĩ mar. Kute amikukãm mýjja kunĩmẽ me kunĩ'ã amim karõ. Ne kam gwaj badjwý, kute amim gwaj bajã karõ kôt arým kum gwaj bakaprĩ:kumrêx.

⁹ Ta ne amrêbê: kute mýjja kunĩ markôt arým amim kabên'ã karõ. Ta ne kum kabên kĩnh ne arým amim kabên'ã karõ ne kam memã arênh kêt 'ãtũm. Ne kam ajte ta arým jakam gwaj bamã kabênja jarê.

¹⁰ Nām jakam gwaj bamã,

—Dja ĩ me kunĩ kute aminhinomã amimênh djã nhõ akati bõx ba kam Kritu'ã me kunĩmẽ mýjja kunĩo akuprõ. Kàjkwakam mýjja nàr pykakam mýjja dja ba Kritu'ã kunĩo akuprõ nhyam arým kunĩo ba, ane. Amrêbê kute kabên jarênh kêt ja ne jakam arým gwaj bamã arê.

¹¹ Amrêbê mýjja kunĩ kêttri, me kêttri ne amijo me ibê idjaer pytà. Nām tu me ijã amim karõkumrêx ne amim,

—Be, me wã dja ba memã amak bõ nhyam me arým tu amim Kritu markumrêx ba kam arým meo aminhõ. Nām ã me ijã amim ane. Ta ne kute amim mýjja kunĩmẽ me kunĩ'ã karõ. Kute amim 'ã karõ kôt ne mrãmri kute o apõxkumrêx ne kute o bakumrêx. Djãm me ibê idjaerbit ne amijo me ipytã? Kati. Mýjja kunĩ:. Kute amim mýjja kunĩ'ã karõ kôt arým mrãmri kute o apõx ne o bakumrêx.

¹² Mýj kadjy ne amijo me ibê idjaer pytà? Bir, ba me ikumrêx ne ba me tu amim Kritu markumrêx

ne kôt ar amijo iba. Me kunĩ dja me me ijã abenmã kum,

—Ga, me kute Kritukôt katàt ar amijo baja pumũ. Kritu mexti:rekumrẽx. Me bamã kĩnhkumrẽx, anhỹro ba. Ja kadjy ne amijo me ipytã.

¹³ Me ibê idjaer kumrẽx ne ba me tu amim markumrẽx. Nhym kam me arým me abajtemmã Kritu'ã ujarẽnh ny katàtkumrẽxja jarẽ ga me aman tu amim markumrẽx. Nhym kam Metĩndjwýnh arým me ajaxwebê me apytàn kam me amã Karõ jano.

Amrêbê Kritu kute me bamã Karõ jarẽnhja ne me amã ano nhym arým me ajo ba. Ga, me kute mýjja'ã aminhidji janhôr nhym arým amirĩtkumrẽxja pumũ. Me badjwý Metĩndjwýnh arým me bamã Karõ jano nhym arým me bajo ba. Me bajo ba gu me arým amim,

—Mrãmri ne Metĩndjwýnh arým ijo krakumrẽx. Ga, arým kute imã Karõ janor nhym kute ijo bakumrẽxja pumũ, ane. Karõ ne me bajo ba gu me ã amim ane. Kam, gu me baje mrãmri ja markumrẽx. Arým Metĩndjwýnh kute me bajo kraja ne gu me baje mrãmri markumrẽx.

¹⁴ Ga, me kute memã mýjja rũnh nhõrmãn kam kukãm kute memã mýjja kryre nhõrja pumũ. Me amim kryre jamýn arým amiwýr rũnhja kamnhĩxkumrẽx.

Me badjwý Metĩndjwýnh arým me bamã Karõ jano nhym arým me bajo ba gu me arým amim,

—Ga, Metĩndjwýnh arým kute imã Karõ janorja pumũ. Ga, kute ijo baja pumũ. Mrãmri dja ba kàjkwakam kôt itĩn ne ar iba rã'ã: rã'ã ne, ane.

Karõ ne me bajo ba gu me ã amim anen kam arým baje mrãmri ja markumrêx. Mrãmri kàjkwakam Metĩndjwýnhkõt batĩn ne ar baba rã'ã: rã'ãja baje mrãmri markumrêx ne amiwýr kamnhĩxkumrêx. Dja gu me Metĩndjwýnh kõt batĩnmãja maro baba: nhym Kritu arým bõx ne amikõt me bajo mõ. Metĩndjwýnh kute amijo me bapytãrjao mõ. Dja amikõt me bajo mõ nhym me kunĩ arým abenmã kum,

—Metĩndjwýnh me:xkumrêx. Me bamã kĩnhkumrêx, ane.

Kute Metĩndjwýnhmã meo à'wýr.

Kor 1.9; Pir 1.9; Tex k 5.23; Idja 13.20

¹⁵⁻¹⁶ Kam ne ba mã Metĩndjwýnhmã ar akam amikĩnh jarẽho iba. Ar ga ne gar arým tu amim Bẽnjadjwýr djwýnh Jeju markumrêx ne kam amã Jeju nhõ me ja kunĩ jabê:. Nhym kam me arým imã ar ajarẽ ba ar aman mã Metĩndjwýnhmã ar akam amikĩnh jarẽho iban kam mã kum ar ajo a'awn kum,

¹⁷ —Metĩndjwýnh, ga ne ga Bẽnjadjwýr djwýnhbê Jeju Krituo aba. Djũnwã, amexti:re. Dja ga Akarõo aro aba gẽ ar arým ô'ã katàt akabẽn markumrêx nhym arým arkum Akrao amirĩtkumrêx gẽ ar mar mexkumrêx.

¹⁸ Anhõ me ja dja me arým kàjkwakam anhõ mýjja mexti:rekumrêxo aminhõ. Mýjja ja kadjy ne ga amiwýr ar 'wýr ne aro aba. Dja ga arkum anhõ mýjjao amirĩt gẽ ar prĩne mexti:rekõt kuman amiwýr kamnhĩxkumrêx.

¹⁹ Me kute tu amim amarkumrêxja dja ga memã tỳx jadjà. Aje memã tỳx jadjàr kadjy ajitỳ:xi. Me

kadjy ajityxo abê kumkati. Mỳj ne ga aje meo tỳx kadjy ajityxkam kute? Tãm dja ga arkum o amirĩt, gê ar pĩne kuma. Anhõ mỳjja ja dja ga arkum o amirĩt gê ar kuma. Nã bãm ã ar akadjy Metĩndjwỳnh 'wỳro ane.

Metĩndjwỳnh ne 'ity:xi.

²⁰ Ga, Kritu arỳm tykkam Metĩndjwỳnh 'ityxo kam àpênha pumũ. 'Itỳxo kam àpênho kute akubyn o tĩnja pumũ. Nãm ajte kàjkwa djwỳnhkam o wabin aminhikô'ã ỳr. Raxo kute me rũnh jakrenh mex kadjy amidjubôk'ãnh ỳr.

²¹ Kỳjrũm, me rũnh kunĩ nhiby ỳr. Nhym arỳm rax ne tỳxo me akrenh me:x ne. Nhym pa:rbê memã ỳr djwỳnh kunĩmẽ me rũnh kunĩmẽ me 'ityx kunĩmẽ me bẽnjadjwỳr kunĩmẽ ne me kum ngri:re. Jakam me bakam me rũnh kunĩ ne me kum ngri:re, nàr amrẽ pyka ny mõrkam me rũnh kunĩ ne me kum ngri:re. Me kunĩ ne me kum ngri:ren kajgo:.

²² Pa:rbê me kunĩ kum kajgo me:xi. Metĩndjwỳnh arỳm me rũnh kunĩ kadjy Jeju'ã ra:x mẽ. Ne õ me kute amim Jeju marja kunĩ kadjy 'ã rax mẽ nhym arỳm meo ba. Kute meo bakam arỳm kute me krã pyræk.

²³ Ga, me bakrãja pumũ. Me bakrãkam ne gu me badjumar nhym kam kukwakam amũ me banhĩ amingræk ne ar me bajo ba. Me bakrãkam gu me badjumar ne arỳm me banhikrao badjapênh nàr me baparkam bamrãnh. Me bakrã amũ me bakukràdjã kunĩ ngræk ne me bajo ba. Kritudjwỳ kute me bakrã pyræk ne me bakunĩo ba, me babê õ me ja kute ta ã pyrækjao ba, me bangræk ne me bajo

ba, me baje amim mar kunĩjao tuknĩn ar bajo ba. Ta ne kute amiraxo pykamẽ kàjkwamẽ mỳjja kunĩo tuknĩn ar o ba kute me badjwỳ me bajo ba.

2

Metĩndjwỳnh kute akubyn Krituo tĩnkôt õ me jad-jwỳo tĩn.

Kô k 6.11; Xit 3.3

¹ Nhyim be, ar ga ne gar amrẽbê ajamakkre kêt kute me tyk amakkre kêt pyràk ne ar aba. Gar Metĩndjwỳnh kabẽnkam amikràò aban mekôt ajaxwe.

² Me kum Metĩndjwỳnh kĩnh kêtja kukràdjà kôt ne gar amijo aba. Gwaj banhiby me karõ punu nhõ bẽnjadjwỳr kukràdjà kôtdjwỳ ne gar amijo aba. Me karõ nhõ bẽnjadjwỳrja tãm ne jakam me amakkre kêt prãmjao ba.

³ Amrẽbê gwaj bakunĩdjwỳ ne gwaj mekôt amid-jwỳnhbito kĩnho baban arỳm bajaxwe:. Djãm me'õ ne gwaj bajo axwe gwaj bajaxwe? Kati. Gwaj ba ne gwaj bamã bajaxwe prãm ne amim 'ã karõn arỳm kôt bajaxwe. Amrẽbê gwaj bajaxwekam ne Metĩndjwỳnh gwaj bakam ngryk ne. Me axwe kunĩmẽ gwaj bakam ngry:k ne.

⁴ Djãm gwaj bakam ngryk rã'ãmã? Kati. Metĩndjwỳnh kum gwaj bakaprĩ:kumrẽx ne kum gwaj bajabê:.

⁵ Gwaj bajaxwekam ne gwaj bajamakkre kêt kute mrãmri ne me tyk amakkre kêt pyràk. Gwaj kam tu amim Kritu markumrẽx ne kam mrãmri ne baje me tyk ne akubyn tĩn pyràk. Metĩndjwỳnh ne jakam Kritumẽ ro'ã akubyn gwaj badjwỳ gwaj bajo tĩn ne. Ta ne tu kum ar akaprĩn arỳm ar apytà.

⁶ Metĩndjwỳnh ne jakam Kritumě ro'ã akubyn gwaj badjwỳ gwaj bajo tĩn. Gwaj kam arỳm baja-mak mex ne ar baba nyo ar baba. Kritumě ro'ã ar baban ar baba rã'ã: rã'ã ne kute mrãmri ne jakam on kàjkwakam Kritumě ro'ã ar baba pyræk.

⁷ Mỳj kadjy ne gwaj Kritumě ro'ã ar baba? Bir, Metĩndjwỳnh gwaj bakam ukaprĩkumrěx. Kute me kunĩmã gwaj bakam ukaprĩo amirĩt kadjy ne gwaj Kritumě ro'ã ar baba. Gwaj tu amim Kritu Jeju markumrěx nhym kam gwaj bakam òdjànkhkumrěx. Ukaprĩ:kumrěx kòt ne gwaj bakam òdjànkhkumrěx. Amrě amex mòr jakam ne amũ nĩ:jkamdjwỳ dja memã gwaj bakam ukaprĩjao amirĩt rã'ã: rã'ã rã'ã.

⁸ Be, Metĩndjwỳnh ta ne kum ar akaprĩ. Ar ga ne gar amex kêtikumrěx, nhym ta kum ar akaprĩn ar amã Kritu jano nhym ty. Gar kam tu amim markumrěx, nhym arỳm kòt amim apytà. Djãm ar amex ne ar adjukaprĩ gar ga: amipytà? Kati. Metĩndjwỳnh ta ne kum ar akaprĩn ar amã Kritu janon kam ta amim ar apytà.

⁹ Djãm we kute ar amã,

—Be, ga ne ga amex ne adjukaprĩkumrěx, anhỳr, ne kam we kòt kute amim ar apytàr? Arkati. Nãm ren ã ar ajòmã ane, gar ren arĩk ga amimexo adjàmra ar aba.

¹⁰ Nhym be, kati. Metĩndjwỳnh ta ne gwaj bajo mex gwaj kam arỳm badjukaprĩ. Kritu Jeju tyn arỳm akubyn tĩn nhym kòt arỳm gwaj bajo ny. Metĩndjwỳnh ta ne gwaj bajo ny gwaj aminhijukri amidjan kam arỳm bamã me kaprĩo baba. Ar adjukaprĩ ja ne Metĩndjwỳnh amim 'ã karõ. Gwaj

bakêtri amim 'ã karõ. Ne kam tũmràm arỳm gwaj bajo ny gwaj arỳm kôt bamã me kaprĩo baba.

Mebê idjaermẽ me bajtem arỳm Kritu kôt abeno õbikwa.

¹¹ Be, amrêbê ne ba me imã me akurêo iba. Ga me abajtemkam ne ba me ibê idjaerkam imã me akurêo iba. Ba me me ajã memã kum,

—Me wã ne me my nhinhu kã rênh kêt. Metĩndjwỳnh kum me kĩnh kêt. Me ba ne ba me imy kã rênh. Nhym Metĩndjwỳnh kum me ikĩnhkumrêx, ane. Djãm mrãmri me kute me imy kã rênhkam arỳm me imex? Kati. Me imy kàbit rênh.

¹² Me abajtemkam ne ga me amrêbê aje Kritu mar kêtumrêx ne ate amijo aba. Ba me ibê idjaer ne ba me ari me ajo kubajtemo iba. Metĩndjwỳnh ne amrêbê: kute me ipytàr'ã me imã,

—Me kute tu amim ikra markumrêx dja ba amim me utà, ane. Ne kam 'ã me imã apỳnh mỳjja jarênh mãmđji ba me maro iba. Djãm me abajtemmã ne Metĩndjwỳnh mỳjja ja jarê? Kati. Kute me amã arênh kêt ga me aje mar kêt. Kam ne ga me Metĩndjwỳnhkôt atĩn kadjy kêt ne aje amiwỳr atĩn kamnhĩx kêt ne aje mekôt Metĩndjwỳnh mar kêt. Ne kam ate kubê amijo aba. Tãm dja ga me nhỳn ama ne mar rã'ã ne.

¹³ Metĩndjwỳnh bê ne ga me amrêbê ate ar amijo aba. Nhym be, jakam ne arỳm Kritu Jeju kamrô me bakadjy prõt ne nhym me bapãnh ty. Ga me kam kôt ar amijo aba nhym arỳm ar me ajo ba.

¹⁴ Ta ne me bamã,

—Me abeno anhõbikwa, ane. Nãm ã me bamã ane, gu me arỳm abeno banhõbikwa. Me abajtemmẽ me ibê idjaermẽ ne gu me bamã aben

kurê. Me bamã aben kurêja ne kute mrãmri ne gu me baje aben nêje ka'ê pyræk. Gu me kam Jeju kabênkôt arým abeno banhõbikwa nhym kute mrãmri ne aben nêje ka'ê ngrành pyræk.

¹⁵ Mõjdjê kute Metĩndjwýnh kukwakam mebê idjaermã 'ã karõkam kukràdjàja ne Kritu arým o kajgo. Pĩte'y'ã tyko arým o kajgon arým ajte mar kêt. Mýj kadjy ne o kajgo? Bir, nãm o kajgon arým amiwýr me bajo akêx. Amiwýr me bajo akêx gu me arým abeno banhõbikwa. Ga, kute me bajo nyja pumũ. Gu me arým baje mrãmri banhĩ tipdji pyræk. Ja kadjy ne Mõjdjê kukràdjào kajgo.

¹⁶ Kritu pĩte'y'ã tyko ne me bajo aben pydjin kam Metĩndjwýnh'ýr me bajo akêx ne. Gu me kam arým o banhõbikwan kam bamã aben kurê kêt.

¹⁷ Kritu arým me abajtem'ýr bõx. Metĩndjwýnh bê amijo akre raxkam arým me awýr bõx. Me awýr bõx ne arým kàj bê me amã kabên jarê. Me aje Metĩndjwýnho anhõbikwa kadjy ne me amã kabên jarê. Aje me aje me ijo anhõbikwa kadjy ne me amã kabên jarê. Ne, me ibê idjaer ije Metĩndjwýnh kôt amijo ibakam Kritu arým me iwýr bõx ne kàj bê me imã kabên jarê. Me ije Metĩndjwýnho inhõbikwa kadjy ne me imã kabên jarê. Ne me ije ajte me ajo inhõbikwa kadjy me imã kabên jarê.

¹⁸ Djãm apýnh me Babãm'ýr me bapry? Kati. Arým ne me Babãm'ýr me bapry pydji. Metĩndjwýnh Karõ pydji. Me ibê idjaermê me abajtemmê ne gu me Karõ pydji kôt me Babãm'ýr bõx.

¹⁹ Kam ne ga me arým abajtem kêt ne me akàtàm kêt. Metĩndjwýnh ne arým me ajo õ me ja ne me ajo õbikwa. Me ibê õ me tũmmê ro'ã me ajo õbikwa.

20 Gu me kam arým baro'ã babê Metĩndjwýnh nhõ kěno kikreti pyræk. Kritu ne ar ijano bar me awýr bõx ne me amã arẽ. Ar ba ne bar Metĩndjwýnh kukwakam me amã arẽ, ga me kabẽn ma. Ar ba ne bar ije mrãmri ne kikreti kadjy pyka mã: par krax ku'ê pyræk. Jeju Kritu kute mrãmri ne kikre par krax kadjy kum kajpar djà djwýnh pyræk.

21 Kum kajpar djà djwýnh kõnh ne me pĩne kẽn jadjwýr mexo mõi. Kõnh ne me aben nwhitepã adjwýr mexo mõi. Ne kam aben nhiby kẽn jadjwýr mexo mõi: nhym Metĩndjwýnh nhõ kikreti arým abatành mõi. Metĩndjwýnh Karõdjwý ã me bajo anen Bẽnjadjwýr djwýnhbê Jeju Kritu kõt me bapymjýr mexo mõi. Metĩndjwýnh me ibê idjaero õbikwan kam me abajtemo õbikwa gu me arým Jeju kõt djan arým batypdjın dja. Batypdjın djan arým Metĩndjwýnhmã bamexkumrẽx ne.

22 Djãm me ibê idjaerbit ne me ijo õbikwa? Kati. Me abajtemdjwý. Gu me kam arým baro'ã babê Metĩndjwýnh nhõ kěno kikreti pyræk. Metĩndjwýnh ne me bamã Karõ jano. Kute me bamẽ amijo kajkep kadjy ne me bamã ano.

3

Metĩndjwýnh kute me bajtem'ýr Paur janor.

1 Metĩndjwýnh kute me amã Karõ janorkam ne ba arým kum me ajo a'uw. Me abajtemo ne ba kum a'uw ne me amã ne ba Jeju Kritu'ã idjujarẽnh ar iba nhym me arým 'ã kum ikurẽn idjuwpre. Ba ibê Paur ne me arým idjuwpre.

2 Me ga ne ga me arým ama. Metĩndjwýnh ta ne kute imã me ajã karõ ga me arým ama. Nãm imã,

—Arým imã me bajtemdjwý kaprĩ. Ga dja ga memã 'ã adjujarēnh djwýnh, ane. Tãm ne ga me aje mar jabej ba ajte akubyn me amã arē.

³ Kum me abajtem kaprĩmã ne kute amrēbê arēnh kêt. Ne kam jakam ba imã arým arē ba arým me amã 'ã pi'ôk no'ôk ngrire ga me arým omũn aman

⁴ badjwý ima. Metĩndjwýnh kute Kritu'ã mýjja jarēnh kêt ba ije pĩne marja dja ga me ama.

⁵ Nãm amrēbê kute memã arēnh kêt nhym pykakam me kra'õ kute mar kêt. Me kute aben djô'ã mar kêt. Nhym kam Metĩndjwýnh Karõ arým jakam ar imã arē bar arým jakam kuma. Kritu ne ar ijano bar ibê õ àpēnhkumrēx ne kukwakam idjujarēnh ar iba. Nãm ar imã arē bar jakam arým kuma.

⁶ Kute mýjja jarēnh kêtja arým ar imã arēn ar imã, —Djãm me bajtemmē me abê idjaermē arek apýnh ar abamã got? Arkati. Dja ga me akunĩ tu amim Kritu'ã ujarēnh ny markumrēx ne arým aro'ã kôt ar aba. Ne kam arým aro'ã Metĩndjwýnh nhõ mýjjao aminhõn aro'ã kôt ar aban kam aje anhĩ típdji pyræk. Ne kam Metĩndjwýnh kute amrēbê: memã mýjja jarēnh mãmdjija me aro'ã amim aby. Me abê idjaermē me abajtemmē dja ga me tu amim Kritu markumrēx ne arým me aro'ã amim aby, ane. Tãm ne ar imã arē ba arým kuma.

⁷ Metĩndjwýnh ta ne 'itýxkôt ijo ban tu kum ikaprĩ.* Ne kam arým imã me'ã karõ ba memã Kritu'ã kabēn nyja'ã idjujarēnh ar iba.

---

* **3:7** Djãm Paur ta axwe kêt nhym pãnh kum kaprĩ Kati. Paur te axwe kêtã nhym ta arým tu kum kaprĩ.

⁸ Metĩndjwỳnh nhõ me ja kunĩ ne me kute rũho ijakrenh mex. Ba kam bajbit ikajgo me:x ne. Nã bãm te ikajgo: nhym Metĩndjwỳnh ta arỳm tu kum ikaprĩn kam arỳm imã idjãpênh djà'ã karõ. Ta ne imã,

—Ga dja ga me bajtemmã kàj bê Kritu'ã adjujarênh ar aba, ane. Kritu ne memã kĩnh djà rũ:nh ngã, krãptĩ: ngã. Me te: kute kĩnh djà'ã ujarênh inomã mênhmã. Kritu kôt me kĩnh djà ja'ã ne ba idjujarênh ar iba.

⁹ Kum ikaprĩkam ne imã,

—Ije memã ikabên jarênh kêtja dja ba amã arê ga arỳm prĩne ama. Ije amim me bajtem pytàrmã. Tãm dja ga aman me kunĩmã arêho amirĩto aba. Nãm ã imã ane. Metĩndjwỳnh ta ne Krituo mỳjja kunĩ nhipêx. Adjãkamã kute Jeju Krituo mỳjja kunĩ nhipêx ne kute me abajtem pytàr'ã amim karõn kute me bakukãmãremã arênh kêt tãm ne imã arê.

¹⁰⁻¹¹ Mỳkam ne kute amrêbê me bakukãmãremã me apytãr jarênh kêt? Bir ga, Kritu kute ajbir pykakam abenã me bamênhja pumũ. Kam ne me kàjkwakam aparmã abenã me bapumũho nhỹ. Kàjkwakam me bẽnjadjwỳrmẽ me rũnhmẽ ne me jakam me bapumũho nhỹ. Me baje amim Jeju mar kunĩja pumũho nhỹn arỳm me bakôt Metĩndjwỳnh raxmã kato. Me kute me bakôt Metĩndjwỳnh raxmã kator kadjy ne Metĩndjwỳnh kute amrêbê me bakukãmãremã arênh kêt. Memã kute me abajtem pytãr ne kute abenã me bamênhja kute arênh kêt.

Nãm me me bapumũho nhỹn me bajã abenmã kum,

—Be, djãm mrãmri ne djãm Metĩndjwỳnh kute prĩne abenã me mẽnh mar mexkumrẽx. Nãm mỳjja kunĩ kêttri amim me'ã karõkumrẽx. Djãm kabẽno kute amikapêr kâr? Kati. Nãm Bẽnjadjwỳr djwỳnhbê Jeju Kritu'yừ meo akẽx nhym tu kute ar meo bakumrẽx. Djãm Metĩndjwỳnh no kêt got? Ga, prĩne kute aben ã me mẽnh mar mexkumrẽxja pumũ. Ga, me kute abeno õbikwa mexkumrẽxja pumũ, ane. Nãm me me bapumũnho nhỹn ã abenmã ane. Me kute kàjkwakam ã abenmã anhỹr kadjy ne Metĩndjwỳnh kute amrẽbê me bakukãmãremã arẽnh kêt. Kute memã me abajtem pytâr ne kute aben ã me bamẽnhja jarẽnh kêt.

¹² Metĩndjwỳnh ne uma:. Kam dja me kute Kritu mar kêtja kum uma:. Me badjwỳ gu me ren baje Kritu mar kêt ne ren bamã Metĩndjwỳnh pyma: ne. Nhym be, kati. Arỳm ne gu me tu amim me banhõ Bẽnjadjwỳr djwỳnhbê Jeju Kritu markumrẽx ne arỳm batĩn prãm kêt. Ne kam arỳm Metĩndjwỳnh pymatio banhõbikwakumrẽx ne kum amijarẽnho baba.

¹³ Kam kwãrĩk wãnh amim mar rerekre kêt. Me amextire kadjy ne ba Metĩndjwỳnhmã apê. Nhym kam me arỳm 'ã kum ikurên ijo bikẽnho ba. Gê me te ijo bikẽnho ba kwãrĩk wãnh kam amim mar rerekre kêt. Dja ga me tu amim Jeju mar tỳxkumrẽx.

Kute meo Metĩndjwỳnhmã à'wỳr.

¹⁴ Me akĩnh kadjy ne ba arỳm ikõnkrão nhỹn Bẽnjadjwỳr djwỳnhbê Jeju Kritu Bãmmã me ajarẽ.

¹⁵ Ta ne me kute amim Jeju mar kunĩo kra. Kàjkwakam me kute amim Jeju marmẽ pykakam

me kute amim Jeju marmě ne me kunĩ kra. Ba arým kum me ajo a'uw. Nã bãm kum,

16-17 –Djũnwã, ara:x ne adjukaprĩti:rekõt dja ga memã tỳx jadjà. Gê Akarõ me umar djàkam memã tỳx jadjà gê me kõt tỳ:x ne mrãmri tu amim Kritu markumrẽx. Nhym kam Kritu arým mrãmri tu me kadjwỳnhbê ỳrkumrẽx. Nhym kam me arým ô'ã kute mrãmri ne pidjô pykakam arê jabjêkam ku'ê tỳx pyràk. Kam dja me mar tỳxkumrẽx. Mỳj dja me kuma? Bir, Kritu mrãmri kum me abê:kumrẽx. Tãm dja me mar tỳxkumrẽx. Ne kam ô'ã mrãmri me kum me abê:kumrẽx ne.

18 Dja me kum me abêkumrẽx ne kam arým prĩne kuma. Mỳj dja me kuma? Bir, Kritu ta kum me abê:kumrẽx. Ja dja me prĩne kuma. Kritu nhõ me ja kunĩ dja me prĩne kuma. Mỳj ne Kritu kum me abêkam kute? Kum me abê ja ne kute mỳjja jabatà:nh pyràk. Mỳjja jabatành ne kum me abê ja'ã amijakre. Me te kute kàjkwa nàr kon, pyka'ã akremãja pumũ. ã abatà:nh ane nhym me te aktã irê'ỳr bõx ne 'ã akremã. Nàr kon, me te 'ênhõt nàr krax'ỳr bõx ne 'ã akremã. Nàr kon, me te 'ã àbir nàr aparmã rwỳk ne 'ã akremã.

19 Nãm ã Kritu kum me abê ra:xo ane. 'Ã akre'ỳr me bõx kê:tkumrẽx. Me kute mar mex kê:tkumrẽx. Kritu kum me abê:ê. Kum me abêo me rer me:x ne. Dja kum me abê rã'ã: rã'ã ne. Nhym be, Djũnwã, dja ga memã akren memã arẽ gê me kuma. Dja me prĩne Kritu kum me abêja ma ga kam arým araxo me kadjwỳnhbê nhỹ. Ne kam me ĩ pỳnhkõt meo tuknĩn prĩne meo aba mex. Nhym kam me prĩne araxmã katon arým prĩne amikam ama. Nã bãm ã me Babãmmã ajarẽho ane.

²⁰ Metĩndjwỳnh ne ra:xi. Me'õ ne kute raxo tẽp kêt kumrẽx. Kute mỳjja kunĩ nhipêx mar. Mỳjja 'õ kubê tỳx kêt kumrẽx. Djãm me baje kum mỳjja ra:xo badjà'wỳr nhym te kute me bakadjy ipêxmã nhym kubê tỳxmã? Kati. Kubê tỳx kêt. Nàr, djãm me baje amim mỳjja ra:x'õ'ã karõ nhym te kute me bamã ipêx mã? Arkati. Me bamãbit ne kute mỳjja rũnh pyræk. Nhym be, kumã ne mỳjja kunĩ kry:re. Kute mỳjja kunĩ nhipêx kadjy umaro, tỳxo kute me bajakrenh me:xi. Djãm gu me baje kum mỳjja rax'õ jarẽnh nhym te kute umaje ne ipêx kêt mã. Kati. Tỳxo me bakadjwỳnhbê ỳrkam dja arỳm mỳjja rũnh nhipêx ne.

²¹ Gu me kam kum,

—Me ije amim Jeju mar kunĩ ne ba me amã, “Ara:x ne apyma:kumrẽx”, anhỹro iba. Dja ba me aben djô'ã amã arax jarẽnh rã'ã: rã'ã ne, ane. Gu me ã kum ane.

4

Me kum aben jabê'ã kute memã karõ.

Rô 15.5; Pir 2.1; Ped k 3.8

¹ Ê, Bẽnjadjwỳr djwỳnhmã ne ba apê nhym me 'ã kum ikurên idjuwpre. Ba kam arỳm ar amã 'ã karõ. Katàt ar aje amijo aba kadjy ne Metĩndjwỳnh arỳm amiwỳr ar ajuw ne ar ajo ba. Kam dja gar katàt ar amijo aba nhym Metĩndjwỳnh arỳm ar akam kĩnhkumrẽx.

² Dja gar kum amijo angrì. Kwãrĩk wãnh amijo adjàmra kêt ne akràn mã ar amijo aba. Kwãrĩk wãnh memã bẽx kêt ne memã aprĩren memã ak-abẽn. Gê me'õ ar ajõ bikẽnh jabej akubyn amijã

angryk nê. Ar amã aben jabêkôt amijã angryk nê ne.

³ Metĩndjwỳnh Karõ kute abenã ar amēnh gar aje abeno anhõbikwakam aje mrãmri ne me ĩ pydji pyræk. Kam amã aben jabēn abenmã akabēn mex jarē. Abenmã akabēn mex ry typydji 'ãno djan aben nêje aben pumũ.

⁴ Gwaj baje mrãmri ne me ĩ pydji pyræk ne ren kam axikôt bakabēn. Metĩndjwỳnh Karõ pydji kute gwaj bajo ba gwaj ren axikôt bakabēn. Kute amiwỳr gwaj bajwỳr ne gwaj bajo bakam gwaj bakunĩ amiwỳr me'õ pydji kamnhĩxkumrēxo baba.

⁵ Bēnjadjwỳr djwỳnh pydji:. Gwaj bakunĩ baje tu amim Jeju pydji: markumrēx ne pydji kôt ar amijo baba nhym me arỳm ngômã gwaj bajangij.

⁶ Nhym me Batĩndjwỳnh pydji kubē ne gwaj bakunĩ Bãm djwỳnh ne gwaj bakunĩmã Bēnjadjwỳr djwỳnh. Nãm gwaj bakunĩo ban bakunĩ mẽ amijo kajkep. Ga, gwaj baje mrãmri ne me ĩ pydji pyrækja pumũ.

⁷ Nhym be, ajtekam gwaj banhĩ pỳnhkôt apỳnh gwaj badjapēnh djà. Kritu ta kum gwaj bakaprĩn gwaj banhĩ pỳnhkôt arỳm amim gwaj bajã karõ. Amim gwaj bajã karõn arỳm gwaj bakunĩmã gwaj badjapēnh djà'ã karõ. Gwaj kam banhĩ pỳnhkôt arỳm apỳnh badjapēnh djà maro baba. Gwaj badjapēnh djà'ã ne Metĩndjwỳnh gwaj bakĩnh djà jarē.

⁸ Amrēbê: gwaj bakētri ne Metĩndjwỳnh me bakukãmãremã kum,

“Nãm kàjkwamã wabin amim me uwpre tũm krãptija pytàn meo mõ.

Ne kam pykakam me jamã me kĩnh djà ngã”, ane.

Ga, Metĩndjwỳnh kute Kritu kàjkwamã àbir jarěnhja pumũn kam kute memã kĩnh djà nhõrja pumũ.

⁹ Mỳj ne kàjkwamã àbir kěttri nē? Bir, nãm ruw. Nãm apa:rmã pykamã ruw ne pyka mã: nõ.

¹⁰ Nõ:n kam ta ajte wabi. Kàjkwa kunĩ mỳrbê kàjkwa djwỳnhmã wabin kam nhỹ. Kute mỳjja kunĩ mẽ amijo kajkep kadjy kam nhỹ. Kute kàjkwamẽ pykamẽ amijo kajkep ne o ba kadjy kam nhỹ.

¹¹ Ga, Kritu àbirkam kute memã me kĩnh djà nhõrja pumũ. Tãm ne Metĩndjwỳnh me bakukãmãremã arẽ. Mỳj'ã ne kute memã kĩnh djà nhõrja amijakre? Bir, kute memã apỳnh àpěnh djà nhõr'ã ne amijakre. Kritu ne arỳm gwaj bamã apỳnh badjapěnh djari'ã ajarẽ gwaj maro baba. Ar ije 'ã idjujarěnhmã ne ar ikwỳmã 'ã karõn ar ijano. Bar kam ije omũnhkõt memã 'ã idjujarěnh ar iba. Nhym kam ajte gwaj bakwỳmã apỳnh kaběn jarẽ gwaj maro baba ne arỳm kukwakam amũ memã kaběn jarěho baba. Nhym kam ajte gwaj bakwỳmã bakaběn mex'ã karõ gwaj me kute Jeju mar kětjamã arěho baba. Nhym kam me arỳm amim Jeju maro ba. Nhym kam ajte gwaj bakwỳmã me kute Jeju marjao djuw mexo ba'ã karõ. Gwaj meo djuw mexo baba nhym kam me tu amim Jeju mar tỳxkumrěx ne 'ã ukanga kět ne ar ba. Nhym kam ajte gwaj bakwỳmã memã kukràdjà'ã badjujarěnh'ã karõ gwaj memã 'ã badjujarěho baba. Kritu kute gwaj bakĩnh djà'ã gwaj bamã apỳnh badjapěnh djà nhõr ne ja.

¹² Dja gwaj apỳnh badjapěnh djajakam apê:, Jeju nhõ me ja prĩne kum mex kadjy apê: nhym kam me adjwỳnhdjwỳ Metĩndjwỳnhmã àpěnh ar ba. Gwaj me kadjy badjapěnh ar baba nhym me kunĩ

arým Kritu mar mexo amũ amikaměn arým amim mar ra:x ne. Me kute Kritu mẽ ĩ pydji pyræk ja arým amim mar ra:x ne.

¹³ Djãm kam dja gwaj Metĩndjwỳnh Kra mar punun kam bakaběn kajgo'õ mỳr jabej abenmã bakaběn ar baba? Kati. Dja gwaj Kra'ã bakaběn pydjibit man axikõt arěn tu amim markumrẽx. Ne kam baje me přire pyræk kêt ne Kritu mar rerekre kêt ne bajabatànhkumrẽx. Ne kam přine amim kuman arým amim mar ra:xkumrẽx.

¹⁴ Djãm gwaj bano rerekre kute me přire no rerekre pyræk rã'ãmã? Nhym apỳnh me 'êxnhĩ mrãn bõx ne no tỳxtikam ari gwaj banoo biknoro bamã? Me kute ari apỳnh me kukràdjà jarěho kute kõt, kute ngõ djàkà ari mỳjja japĩn pyræk. Djãm gwaj baje jãm Kritukõt bakaběn djir ne ajte jãm me kukràdjà punukõt bakaběn djir ne ari: bakaběn jadjwỳro babamã? Kati.

¹⁵ Gwaj ba dja gwaj bamã aben jaběn bakaběn katàtbit jarěn arým kàjmã Kritumã aben kaměho tẽ. Baje mar mexo, kum bamexo kàjmã aben kaměho tẽ. Ga, gwaj bakrãja pumũ. Gwaj bakrãkam badjumar ne kam amũ banhikrao apê nàr baparkam mrã. Gwaj bakrã ne amũ gwaj bakukràdjà kunĩ ngrěk ne gwaj bajo ba. Gwaj bakrã kumrẽx umar nhym kam ô'ã amũ gwaj bakukràdjà kunĩ apê. Kritudjwỳ ne kute gwaj bakrã pyræk ne gwaj bakunĩo ba gwaj kukwakam apỳnh kum badjapěnh djari kum badjapěnh ar baba.

¹⁶ Ga, gwaj bapar, bate, bapa, banhikra, bano, banhijãkre, bakukràdjà kunĩ:, kunĩ apỳnh gwaj bakudjêkkõt kute aben jamỳnh tỳx, kute abenmã

tỳx jangjênh mex. Ne ren gwaj bakudjêk kêt gwaj ren bakukràdjà kunĩ ren aben bê ajka'u gwaj ren kam kàjmã baku'ê kêt. Kritudjwỳ ne ã ane. Nãm gwaj bakràptĩo òbikwa gwaj banhĩ pỳnhkòt apỳnh kum badjàpênh djàri. Gwaj kam baje aben jamỳnh tỳx mãn pràbê abeno banhòbikwan baro'ã Kritumã apê. Te apỳnh kum badjàpênh djàri gwaj baro'ã kum badjàpênh ar baban o abenmã tỳx jangjênh baba. Kute gwaj bamã badjàpênh djà'ã ujarênh kòt gwaj kum badjàpênh ar baba. Gwaj bamã aben jabêo ro'ã aben kamênh mō. Gwaj baje mar mexo, kum bamexo aben kamênh mō.

*Me kute me kukràdjà punu kòt amijo ba kêt mã.
Kor 3.5; Ped k 4.7*

¹⁷ Ije ar amã ja jarênhkam djãm ar aje arek amijo aba tũm kòt amijo aba rã'ãmã? Amrêbê ne gar ate Metĩndjwỳnh bê ar amijo aban me bajtem kukràdjà punu kòt ar amijo aba. Djãm aje arek me kukràdjà punu kòt amijo aba rã'ãmã? Kati. Tãm ne ba ar abê uma:. Me wã ne me amim mỳjja kajgobit'ã karõo ba.

¹⁸ Nãm me tu amakkre kêt kumrêx. Nhy m me te kute memã mỳjja mex'ã karõ nhy m me kute mar kêt kumrêx. Mỳjja'ã me kabên kute amijakreja ne me kute mar kêt kumrêx. Kam ne me arỳm umar djàkam mỳjja punubit man arĩk ar ba. Arĩk ar ba kute mrãmri ne akamàt kò tykkam me arĩk ar baja pyràk. Nãm me Metĩndjwỳnhbê: amijo ban kam kòt tĩn ne ar baja mar kêt kumrêx.

¹⁹ Nhy m ren me me akre ren me amimaro tẽn ren arỳm amim ngryk ne. Nhy m be, kati. Me ja ne me kute amimar kêt kumrêx ne kam kute kurêbit

mar ne aben bê me kupênh ra:x ne mỳjja punu kunĩ nhipêxo ban ajbit mar prã:m ne.

²⁰ Nhy m be, Kritu. Djã ne gwaj bamã,

—Ajrã mekôt ã amijo ane, ane? Arkati.

²¹ Arỳm ne gar mrãmri Jeju kabên katàt kôt ama. Nãm amã, “Kwãrĩk wãnh”, ane. Nàr ar akwỳ aje mar kajgo jabej ba ajte ar amã tãm jarẽ.

²² Amrêbê ne gar me kum Metĩndjwỳnh kĩnh kêtja kukràdjà kôt ar amijo aba. Aje kangamã. Me kukràdjàja kôt ne me kum mỳjja punu prãm ne amim 'êx ne amim, “Ajrã, kam amexkumrêx”, anhỹro ba. Aje me kukràdjà ja kangamã.

²³ Adjumar djà ny kadjy aje amimarmã.

²⁴ Ne amrãnh nymã ne mrãmri Metĩndjwỳnh katàtkôt katàt aje amijo abamã ne mexo amexmã.

²⁵ Kam memã ajêxo abaja tu wãnh kangakumrêx ne abu'ã me kunĩmã akabên katàtbit jarẽ. Mỳkam? Bir, Kritu amikôt gwaj bakunĩo ba gwaj baje kumê banhĩ pydji pyrãk. Kam dja gwaj memã bakabên katàt jarẽ.

²⁶ Godja ga angryk jabej kwãrĩk wãnh kam ajaxwe kêt. Kwãrĩk wãnh angryk'ã akamàt kêt ne angryk 'iry kêt.

²⁷ Ajaxwe kêt gê Xatanaj akam ãm kêt.

²⁸ Kwãrĩk wãnh ar ajõ adjàkĩnhĩ ajte mỳjja 'õo adjàkĩnh kêt kumrêx. Ga dja ga adjàpênh tỳx ne an-hikrao katàt mỳjja kupênh mex. Ne kam adjàpênh pãnh arỳm amim anhõ mỳjja jamỳ. Ne kam arỳm amikutã me õ mỳjja kêtjamã kwỳ ngã.

Me kabên mex'ã kute memã karõ.

29 Kwārīk wānh akabēn punu'ō jarēnh kêt. Memã akabēn mexbit jarē gê me kuman mex. Gê me mexo amũ amikamēn arým mexkumrēx.

30 Kwārīk wānh Metīndjwýnh Karōmã kaprī jadjār kêt. Metīndjwýnh ne arým ar amã ano nhym amim ar ajo ba. Nhym o kute mrāmri ne arým ar ajã kute aminhidji nhôr pyræk.* Dja Karō arek amim ar ajo ba: nhym kam Jeju arým bôx. Bôx ne amikôt ar ajo mō.

31 Dja gar wānh angryk, kam amadjàkam atokryja wānh kanga. Ne wānh mekam adjàkrēmē angrykmē akabēn punumē wānh kangakumrēx. Ar aje meo abikēnh'ã amim karōja kunī dja ga wānh kangakumrēx.

32 Ar ga dja gar amã aben kaprīn abenmã abēn rerek ne aben jaxwe maro aknon abenkam angryk kêt. Mýkam? Bir ga, Metīndjwýnh arým Kritu tykkôt kute ar ajaxwe maro biknor ne ar akam ngryk kêtja pumũ. Kam dja gar aben jaxwe maro aknon abenkam angryk kêt.

5

1 Ga, me bãm kum kra jabê nhym kute bãm kôt amijo baja pumũ. Nãm kute amim,

—Ba djünwã kudjwa, ba djünwã kudjwa, anhýro ba. Metīndjwýnh kum ar ajabêkam dja gar kôt ar amijo aban kudjwa amã me abêo aba.

---

* **4:30** Ga, me kute mýjja'ã aminhidji janhôr nhym arým amirītkumrēxja pumũ. Ar gadjwý Metīndjwýnh arým ar amã Karō jano nhym ar ajo ba gar arým amim, “Mrāmri ne arým ijo krakumrēx. Ga, arým kute imã Karō janor nhym kute ijo baja pumũ”, ane.

² Ga, Kritu kum gwaj bajabê:ja pumũ. Ne kam arým gwaj bajaxwe pãnh Metĩndjwýnhmã amingã nhym me kam kubĩ nhym arým gwaj bajaxwe pãnh ty. Kritu kute mrãmri ne mry bĩn pyræk, me kute amrêbê me axwe pãnh kute Metĩndjwýnhmã mry par pyræk. Me kum mry pan kubô nhym arým ardjành bãn kĩnh ne. Dja gar Kritu kudjwa ã amã me abêo ane nhym arým akam kĩnhkumrêx ne.

Apýnh me axwe djàri nêje kute me kukrà.

A Xim 2.4; Xij 4.4; Dju k 1.6, 2.15

³ Nhym be, me mjên djwýnh nàr prõ djwýnh kupa'ã kurê ba. Nàr me àpênh punu:re kunĩ nhym me arým mekam pijàm ne. Nàr me kute mýjjao atom rũnh prã:m. Kwãrĩk wãnh ar ajõ amijo anhýr kêtumrêx gê me ajarênh kêtumrêx. Djãm Jeju nhõ me ja kute ã amijo anhýrkam mex got?

⁴ Nàr, me kabênkamdjwý. Ar amy aje me nire kukràdjà'ã me aprý nhym me ar akam pijàm. Nhym ar anire aje me my kukràdjà'ã me aprý nhym me ar akam pijàm. Nàr, ar abixaêrkõt ar akabên kajgo. Nàr me keket kadjy ar amy me ni'ã abêno ajkê nhym ar ani amipãnh me my'ã abêno ajkê. Ar akabên ja ne mex kêt. Kwãrĩk wãnh memã arênh kêt. Atemã dja gar memã Metĩndjwýnhkam amikĩnh jarê.

⁵ Nhym be, me mjên djwýnh nàr prõ djwýnh kupa'ã kurê ba. Nàr, me àpênh punu:re nhym me mekam pijàm ne. Nàr, me kute mýjjao atom rũnh prã:m. Me ja ne me mrãmri ne me kute mýjjao metĩndjwýnh karõ nhípêxmã amijarêno ba pyræk. Djãm me ja Metĩndjwýnh kute meo bamã? Djãm Kritumẽ Metĩndjwýnh ar me kunĩmã

Bĕnjadjwÿrkam djām ar kute meo bamã? Nàr, djām ar kute me jamã ar ò mÿjja nhõrmã? Arkati. Ja ne gar aje amrĕbĕ mar.

⁶ Ar aje markam kwãrĭk wãnh me'õ ajte kabĕn kajgoo arĭk ar amã,

—Ajrã. Ā ajaxweo ane. Dja Metĭndjwÿnh ajmã ajo kĕtkumrĕx, anhÿr kĕt. Kwãrĭk wãnh o anoo biknor kĕt. Me amakkre kĕt prãm kute ã axweo anhÿr prãm kam ne Metĭndjwÿnh arÿm mekam ngry:k ne.

⁷ Kam kwãrĭk wãnh mekõt ã ar ajaxweo anhÿr kĕt.

⁸ Mÿkam? Bir, amrĕbĕ ne gar ajaxwe:n aje akamàt kô tykkam me ar baja pyràk. Nhym be, jakam ne gar arÿm Bĕnjadjwÿr djwÿnh kõt ar amijo aban arÿm aje a'uri me ar baja pyràk. Bĕnjadjwÿr djwÿnh kute ar ajo krakam dja gar ajmã akute kĕt ne katàt ar amijo aba. Dja gar aje mrãmri ne me a'uri ar baja pyràk.

⁹ Metĭndjwÿnh Karõ dja meo ba nhym kam me ô'ã ukaprĭkumrĕx ne katàt kute kabĕn jarĕnhkumrĕx ne 'ĕxnhĭ kĕtkumrĕx.

¹⁰ Dja gar Bĕnjadjwÿr djwÿnho kĭnh, mÿj ak-abĕnkõt, aje mÿjo abakõt aje Bĕnjadjwÿro kĭnh jabej amikabi.

¹¹ Ne kwãrĭk wãnh me axwe kõt ajaxwe kĕt. Me axwe ne me kute akamàt kô tykkam me àpĕnh punu pyràk. Djām me àpĕnh punu djô'ã mÿjja mex got? Arkati. Kwãrĭk wãnh me axwe kõt ar ajaxwe kĕt. Ar ga dja gar me axwe nĕje me kukrà.

¹² Mÿkam dja gar me axwe kõt ajaxwe kĕt? Bir, me me kàxã apdjun ba punukumrĕx. Gwaj ren abenmã me arĕn ren bapijà:m ne.

13 Me axwe ne me apdjun àpênh punuo ba: nhyim me arým memã Metĩndjwýnh kabên jarê. Nhyim kam me arým amijaxwe ma. Me kute memã arênh nhyim me kute amimar kute mrãmri ne me kute memã mýjja kurwýkam mýjja kunĩ kum amirĩt pyræk.

14 Me kute memã Metĩndjwýnh kabên jarênhkambit ne me arým kute amijaxwe kunĩ mar. Amrêbê: ne me me bakukãmãremã me kute amijaxwe mar'ã ajarê. Me memã kum,

“Kute mrãmri ne me ôto nõrkam kute me kabên mar kêt pyræk ne ga aje Metĩndjwýnh mar kêt.

On ano týt ne amim kabên ma kute mrãmri ne me krã apôx ne no týt kam amak mex pyræk.

Aje kabên mar kêt kute mrãmri ne me tyk kute me kabên mar kêt pyræk. On kabên man kôt ar amijo aba kute mrãmri ne me tyk ne akubyn tĩn ne ar ba pyræk.

Dja ga kabên ma nhyim Kritu arým prĩne amã arê ga prĩne amima.

Kute mrãmri ne me kute memã pôk ne o kute pry kurwý nhyim kam me kute prĩne rĩt mex pyræk”, ane.

Mrãmri ne me kute me bakukãmãremã arênhkumrêx. Mrãmri ne Metĩndjwýnh kute memã arênh ne kute me axwe kunĩo amirĩtmã.

15 Kam dja gar amijã ano týt ne katàt ar amijo aban ajmã akute kêt. Djãm ano kêt mã? Kati. Dja gar akrã mex ne amijã ano týt: x ne katàt ar amijo aba.

16 Ar abu'ã me axwe kunĩja dja gar me'ã ano týt: x. Nhyim kam ar aje memã Metĩndjwýnh kabên jarênh

djà ar awỳr bôx gar arỳm memã arẽ. Akati jakam me axwe krãptĩkam dja gar ã memã ane.

17 Kam kwãrĩk wãnh ar akrã punu kêt. Dja gar amijo Bẽnjadjwỳr djwỳnh man kum,

—Mỳj dja ba nẽ ga kam arỳm ikam akĩnhkumrẽx jabej? ane. Dja gar ã kum anen arỳm pĩne amijo Bẽnjadjwỳr djwỳnh markumrẽx.

18 Kwãrĩk wãnh kadjwati kangôkam* ar abibãnh kêt. Kam ne me arỳm amijo ajkẽn punu mex ne. Ar ga dja gar Metĩndjwỳnh Karõ mar tỳx ne 'ã adjukanga kêt gẽ ar anhĩ pỳnhkôt raxo ar akad-jwỳnhbê nhỳn ar ajo ba mex.

19 Dja gar mar tỳx ne abenmã mebê idjaer nhõ me ngrer tũm jarẽ, me ngrerkôt Bẽnjadjwỳr djwỳnhmã mextire jarẽ. Metĩndjwỳnh'ã me ngrerja kunĩ jarẽ. Djãm ate akrãn ajajkwa kajgokambit aje Bẽnjadjwỳr djwỳnhmã me ngrer jarẽnhmã? Kati. Dja gar amikam me ngrerkam kabẽnja markumrẽx ne angrerkôt kum arẽnhkumrẽx.

20 Dja gar Karõ mar tỳx ne mã Metĩndjwỳnhmã, me Babãmmã amikĩnh jarẽ. Mỳjja kunĩkôt kum amikĩnh jarẽ. Djãm ar adjumar mexkambit dja gar kum amikĩnh jarẽ? Kati. Ar adjumar punukamdjwỳ dja gar kum,

—Djũnwã, te idjumar punu ga mã ijo djuw mex ne mã ijo kĩnh. Bẽnjadjwỳr djwỳnhbê Jeju Kritu ba tu amim markumrẽx ne arỳm amã amikĩnh jarẽ, ane. Dja gar akati kunĩkôt ã kum amikĩnh jarẽno ane.

---

* **5:18** Mỳjja me kute o kôm ne kôt bibãnh kunĩja, kadjwati kangômẽ uba kangômẽ, mỳjja kangô kunĩ ne me kum kadjwati kangô jarẽ.

21 Dja gar akrànmã aben kabën man kôt ar amijo aba. Ar aje Metĩndjwỳnh pyma markam dja gar ã amijo abao ane.

Prõmẽ mjênme abenã memã karõ.

Kô k 11.3; Kor 3.18; Ped k 3.1

22 Me aniremã ne ba ikabën jarẽ. Dja gar amjên kabën man akrànmã kôt ar amijo aba. Aje mrãmri ne Bẽnjadjwỳr djwỳnh kôt ar amijo aba pyræk dja gar ã amjên kôt amijo abao ane.

23 Mỳkam? Bir, ar amjên ne ar ajo ba kute mrãmri ne me krækam umar ne o kute amingræk ne ba pyræk. Me krækam ne me umar ne kam amũ ikrao apê nàr parkam mrã. Me krã ne amũ me kukràdjà kunĩ ngræk ne meo ba. Nãm Kritudjwỳ ã me kute amim marja kunĩo ane. Ta ne kute me krã pyræk ne meo ba. Ne kam arỳm me utàn meo ba. Õ me kunĩ ne me kute ta ã pyræk nhym me utàn meo ba.

24 Nhym kam Kritu nhõ me kute amim mar kunĩja akrànmã kabën man kôt amijo ba. Dja me aniredjwỳ ã amjên kabën kunĩ mar ne kôt amijo abao ane.

25 Me amymãdjwỳ ne ba ikabën jarẽ. Dja gar amã aprõ jabê: kute Kritu kum õ me kute amim marja kunĩ jabê pyræk. Ga, Kritu arỳm me kadjy tykja pumũ.

26 Mỳj kadjy ne me kadjy ty? Bir, prĩne kute meo mex kadjy. Kute mrãmri ne me kute ngõo kubèkà põnh nhym prĩne mex pyræk. Mrãmri ne kabën kute ngõ pyræk ne prĩne meo mex. Kritu memã kabën jarẽ nhym me amim kuman arỳm Metĩndjwỳnh mexo mex. Ja kadjy ne Kritu me kadjy ty.

27 Õ me kute amim marja kunĩ přĩne kum me:xkumrẽx nhym me arým kum me kĩ:nhkumrẽx nhym kam kute amikabem me umjýr ne kute ar meo ba kadjy. Ja kadjy ne Kritu me kadjy ty. Dja õ me ja kute ta ĩ pyrækja přĩne mexkumrẽx ne axwe kêtikumrẽx kute mrãmri ne me kà mjô kêtikumrẽx ne ngrã kêtikumrẽx nhym mýjja 'õ kute meo bikẽnh kêtikumrẽx pyræk. Dja me Metĩndjwýnh mexo mex ne kum punu kêtikumrẽx nhym arým meo ba. Ja kadjy ne Kritu me kadjy ty. Be, djãm kum õ me ja jabê ngri: got?

28 Bir be, me mydjwý dja me ã kum prõ jabêo ane. Kum prõ jabêo kute mrãmri ne me kum aminhĩ jabêja pyræk. Me kum prõ jabêja ne me kum aminhĩ jabê.

29 Djã nãm me'õ kum aminhĩ kurê? Kati. Me kum aminhĩ jabê ne õ kwý krẽnmẽ kubêkãmẽ mýjja kunĩo aminhĩo djuw mex.

Nãm ã Bẽnjadjwýr djwýnh me baje Kritu mar djwýnho djuw mexo ane.

30 Me banhĩ pýnhkôt ne gu me baje Kritumẽ banhĩ typydji pyræk. Baje Kritu pa pyræk, no pyræk, par pyræk. Baje ta kukràdjã kunĩ pyrækkam ne Kritu amim me bajo djuw mex.

Dja ã me amim prõdjwýo djuw mexo ane.

31 Amrêbê: ne me bakukãmãre 'ã memã kum, "Kamã dja me my prõ kadjy arým bãmmẽ nã arkum iren kam arým prõbit'ã ngrã ne. Nhym kam ar ĩ abenã tým ne kam kute ĩ typdji pyræk."

Nãm me bakukãmãre ã memã ane.

32 Be, ije ar amã kukràdjã jarẽnhja ne me kute přĩne mar mex kêtikumrẽx, mebê tỳx. Kritumẽ me

bamě õ me kute amim marja kunĩ'ã ne ba ikaběň ja jarě.

³³ Kam ne ba ar amã aprõ jabêkumrěxmã ar amã 'ã karõ. Kute mrãmri ne ar amã amijabê pyrãk ne ar amã aprõ jaběň aje o djuw mexmã. Nhym ar anireja, ar amjěň ne ar ajo ba. Kam ar aje amijã marmã ne ba ar amã 'ã karõ. Tãm ne ja.

6

*Bãmmě kramě abenã memã karõ.
Kor 3.20*

¹ Jakam ne ba me aprĩremã 'ã karõ. Běňjadjwỳr djwỳňh kaběňkõt dja gar abãmmě anã kaběň man ar kaběň kõt ar amijo aba. Ja ne mex.

²⁻³ Mỳkam? Bir, amrěbê: Metĩndjwỳňh me bakukãmãremã kum,

“Me amã abãmmě anã jaběň ar kaběň ma.”

Nãm ã memã anen kam kõt memã mỳjja mex jarěň memã kum,

“Kam arỳm adjumar mex ne kriběm pykakam ar aba”, ane.

Metĩndjwỳňh kute memã 'ã karõkõt kukràdjà ne ja. Kukràdjà kumrěx kute kõt memã mỳjja mex jarěňh ne ja. Kam dja gar mar tỳx ne.

⁴ Ne ar amy, ar ajabatànhwãdjwỳ, ar amã ne ba 'ã karõ. Kwãrĩk wãňh akra arkum amikurê'uk kêt. Ari arkum adjàkrêo kum amikurê'uk kêt. Ar ga dja gar akumrěx amijã Běňjadjwỳr djwỳňh kaběň man arỳm katàt kõt ar amijo aba. Ne kam kõt axwe nêje ar akren kam mrãňh mex'ã arkum karõ. Dja gar ã akra aro ane gê ar akõt Metĩndjwỳňh kõt ar amijo ba.

Bĕnjadjwÿrmĕ õ àpĕnhmĕ abenã memã karõ.

Kor 3.22; Xim k 6.1; Xit 2.9; Ped k 2.18

⁵ Ar akwÿ ne me arÿm amim ar apa 'amÿ gar memã adjàpĕnh tÿx kajgo ar aba. Ar amã ne ba ikabĕn. Dja gar pykakam ar anhõ bĕnjadjwÿr kabĕn ma. Ar anhõ bĕnjadjwÿr raxmĕ uma dja gar aman kum adjàpĕnh katàt. Kute mrãmri ne Kritumã ar adjàpĕnh pyràk dja gar ã kum adjàpĕnho ane.

⁶ Djãm ar aje anhõ bĕnjadjwÿr ÿtãbit kum adjàpĕnh katàtmã? Kati. Ar amã kãxkamdjwÿ dja gar amim,

–Kati, Kritumã ne ba apĕ. Kam dja ba Metĭndjwÿnh kabĕn kôt mrãmri pykakam inhõ Bĕnjadjwÿrmã idjàpĕnh katàtkumrĕx.

⁷ Dja ba kabĕn man kum idjàpĕnhkam ikĭnh. Nã bãm kute pykakam memã idjàpĕnh pyràk. Nhym be, kati. Kãjkwakam Bĕnjadjwÿr djwÿnhmã ne ba apĕ, ane. Dja gar ã amim anen kam kum adjàpĕnhkam akĭnh.

⁸ Mÿkam? Bir, ar akwÿ apa 'amÿnh aje me kabĕn kôt adjàpĕnh tÿx kajgo ar aba. Bĕnjadjwÿr djwÿnh Jeju kute aparmã ar adjàpĕnh pumÿnh. Ar adjàpĕnh mex kôt dja ar amã o pãnh mex. Nàr ar akwÿ apa 'amÿnh kĕtwã ne ar ga gar adjàpĕnh ar aba. Me kute ar amã o pãnh kadjy gar adjàpĕnh ar aba. Bĕnjadjwÿr djwÿnh kute ar adjàpĕnh pumÿnh. Ar adjàpĕnh mex kôt dja ĩ ar amã o pãnh mex. Me akunĭ adjàpĕnh mex kôt dja ta amã o pãnh mex. Tãm ne gar amrĕbĕ ama.

⁹ Ne bĕnjadjwÿr ar, ar aje amim me pa 'amÿnh nhym me ar amã àpĕnh kajgo ar bawã ar amã ne ba ikabĕn. Dja gar ije ajbir ar anhõ àpĕnhmã ikabĕn jarĕnhja ma. Ikabĕn kôt ar gadjwÿ ar anhõ

àpênhmã amex. Kwãrĩk wãnh aje meo abikênhmã me kangrônho aba kêt. Djãm bẽnjadjwÿr'ã apydji? Kati. Ar gadjwÿ ne kàjkwakam ar anhõ Bẽnjadjwÿr djwÿnh. Tãm ne ba ar amã arê gar amrêbê aje mar. Ta ne kum me'õ pyma kêt kumrêx.

*Metĩndjwÿnh nhõ kàxo kubêkà'ã ujarênh.
Rô 16.20; Tex k 5.8; Xij 4.7; Ped k 5.8*

¹⁰ Akmere àpnhĩre ar, ije ar amã arênho ino rer kadjy ne ja. Bẽnjadjwÿr djwÿnh tÿ:xi. Atÿx kadjy gora amim maro aba nhym arÿm ar amã atÿx jadjã.

¹¹ Me karõ punu nhõ bẽnjadjwÿr kute gwaj bamã 'êx ne gwaj banoo biknor prãm kumrêx. Dja gar amijã ano tÿx ne arek kubê dja nhym arÿm ar anoo biknor kêt. Arek kubê ar adjãm ne aje kangõnh kadjy dja gar aminêje Metĩndjwÿnh nhõ kàxo kubêkà jangjê, kute gwaj bamã kàxo kubêkà nhõr kunjã aminêje angjê.

¹² Mÿkam dja gar angjê? Bir, djãm me ì, gwaj baje me omũnhja ne gwaj baje aminêje me kangõnhmã? Kati. Me karõ punu pumũnh kêtja. Apÿnh me axwe nhõ bẽnjadjwÿr ja ne gwaj baje aminêje me kangõnhmã. Apÿnh me karõ punu, me rũnh 'itÿx ja ne gwaj baje aminêje me kangõnhmã. Pykakam me axwe prãmja ne me kute mrãmri ne akamàt kô tykkam me mrãnh punuja pyræk. Me ja nhõ bẽnjadjwÿr ne gwaj baje aminêje kangõnhmã. Kàjkwakam me karõ jaxwe ar baja. Me karõ punu ja ne gwaj baje aminêje me kangõnhmã.

¹³ Kam, dja gar aminêje Metĩndjwÿnh nhõ kàxo kubêkà kunjã jangjê. Dja aje me kangõnh nhõ akati awÿr bõx ga mebê atÿx ne me kangõnhho dja. Ne

kam arým meo apan me kujate. Kam dja ga arek mebê adjãm tỳx rã'ã.

14 Be, mỳj dja mebê ar anhõ kàxo kubêkàja kute gar aminêje angij? Bir, ajêxnhĩ kêt ne akabênkumrêx. Ajêxnhĩ kêt kadjy ne ar anhõ kàxo apre djà. Ga, krākamngônh kàxo pre djào kute kà janênh tỳxja pumũ. Kute o kàxo kubêkàja kunĩ janênh tỳx nhym arým 'ã rorok kêt. Ar gadjwỳ ar aje apre djào amikrax pre mãn pràbê ajêxnhĩ kêt ne akabênkumrêx. Akabên kajgo kêt ne arek me karõ punu kangõho dja. Nhym kam me te kute Metĩndjwỳnhbê ar ajo akêxmã.

Metĩndjwỳnh kabênkôt dja gar katàt ar amijo aban ajaxwe kêt. Akatàt jabê ne anhõ kàxo anhinôkà. Ga, krākamngônh kute kurê djwỳnhbê amipytâr kadjy kute kàxo inôkà jangjênhja pumũ. Ar gadjwỳ ar aje kàxo ar anhinôkà jadjàr mãn pràbê ajaxwe kêt ne Metĩndjwỳnhmã akatàt. Ne arým me karõ punubê amipytàn aminêje kangõho dja.

15 Ar prĩne 'ã ujarênh nyja ma. Aje 'ã ujarênh ny mar jabê ne ar aparkà tỳx. Ga, krākamngônh kute parkà tỳx jangjênhja pumũ. Kurê djwỳnh'ỳr prõt ne kute amiparo bikênh kêt kadjy ne kute parkà tỳx jangjênh. Ar gadjwỳ ar aje ar aparkà tỳx jadjàr mãn pràbê dja gar Kritu'ã ujarênh ny kôt adjumar mexja prĩne aman arým me'ỳr mrãn memã arê. Dja gar memã arên arým o aminêje me karõ punu kangõho dja nhym me te: kute Metĩndjwỳnhbê ar ajo akêxmã.

16 Dja gar kam tu amim Metĩndjwỳnh markumrêx. Aje tu amim markumrêx jabê ne

ar anhõ kàxo kruwbê àptàr djà. Ga, krākamngônh kute kruwbê àptàr kadjy kute amýnhja pumũ. Ar gadjwý ar aje anhõ kruwbê àptàr djà byr mǎn prábê tu amim Metĩndjwýnh markumrêx. Tu amim markumrêx ne arým arek me karõ jaxwe nhõ kruwbê adjàptàro dja. Aje tu amim markumrêx jao dja ga õ kuwyo krew kunĩbê aptàn mã pa. Me kabên punu, apýnh me kaprĩ djari, apýnh me tokry djari ne kubê me karõ jaxwe nhõ kuwyo krewja. Ar aje tu amim markumrêxjao dja gar mã pa. Nhyim me te: kute Metĩndjwýnhbê ar ajo akẽxmã.

¹⁷ Mrãmri ne Metĩndjwýnh arým kute amim ar apytàrkumrêx. Ja dja gar tu amim markumrêx. Jabê ne ngônho ar akrãdjê. Ga, krākamngônh kute amikrã pytãr kadjy kute ngônho krãdjê turja pumũ. Ar gadjwý ar aje ngônho akrãdjê tur mǎn prábê tu amim ja markumrêx. Mrãmri Metĩndjwýnh arým kute amim ar apytàrkumrêxja markumrêx. Ne kam arek me karõ punu kangônho dja nhyim me arým te kute Metĩndjwýnhbê ar ajo akẽxmã.

Dja gar ajte prĩne Metĩndjwýnh Karõ kabên man memã arẽ. Aje kabên mar jabê ne ar anhõ kàxdjwa kajgo. Ga, krākamngônh kute kurê djwýnhho àpanh kadjy kute õ kàxdjwa kajgo jamýnhja pumũ. Ar gadjwý ar aje ar anhõ kàxdjwa kajgo byr mǎn prábê prĩne Metĩndjwýnh Karõ kabên man memã arẽ. Ne arým me karõ punu kangônho dja nhyim me arým te kute Metĩndjwýnhbê ar ajo akẽxmã.

¹⁸ Dja gar kam Metĩndjwýnhmã akabẽno aba. Kum mýjja kunõ a'wý. Akati kunĩkõt kum ar akabên jarẽ. Aje Metĩndjwýnh Karõ mar'ã ar amã

djukanga kêt gê prĩne ar ajo ba mex. Prĩne kute ar ajo ba mexkam mã Metĩndjwỳnhmã akabẽn jarẽ. Kum Jeju nhõ me ja kunĩo a'wỳ. Ar ano tỳx ne amã djukanga kêt ne meo a'wỳ.

¹⁹ Badjwỳ kum ijo a'wỳ gê ijamak'ỳr kabẽno bõx ba gop imã me uma kêt ne memã kabẽn jarẽ. Me krãptĩ kute Kritu'ã ujarẽnh ny mar kêt rã'ã. Ba gop me kunĩmã arẽnhõ amirĩtkumrẽx gê 'ã ujarẽnh ny memã amirĩtkumrẽx.

²⁰ Ba ne ba Bẽnjadjwỳr djwỳnh kabẽnkõt memã 'ã ujarẽnh ny jarẽnhõ iba nhym me arỳm kàxiràx jao idjuwpre. Dja gar kum ijo a'wỳ gê me te arỳm idjuwpre ba gop imã me uma kêt ne memã arẽnhkumrẽx ne gop mrãmri kabẽnkõt ibẽ 'ã idjujarẽnh djwỳnhkumrẽx ne memã arẽnhkumrẽx.

²¹⁻²² Xikiku ne ba arỳm ar amã ano. Imã gwaj bakamy Xikiku jabêkumrẽx nhym Bẽnjadjwỳr djwỳnhmã àpẽn katàtkumrẽx ne 'ã ukanga kêtumrẽx. Ba arỳm ar amã ano. Gêdja ar awỳr bõx ne arỳm ijã ar amã ajarẽ. Mỳjja kunĩ'ã ar amã ajarẽ gar arỳm iman arỳm ikam adjumar punu kêt ne akĩnh.

²³ Metĩndjwỳnhbê ne me Babãm. Ne Bẽnjadjwỳr djwỳnhbê ne Jeju Kritu. Gê ar ar aje abeno akamywão djuw mex gar adjumar mex ne amã aben jabêkumrẽx ne tu amim ar markumrẽx.

²⁴ Ar amã Bẽnjadjwỳr djwỳnhbê Jeju Kritu jabêkumrẽx ne 'ã adjukanga kêtja gê ar tu kum ar akaprĩkumrẽx.* Tãm ne ja.

---

* **6:24** Djãm ar ga ne gar adjukaprĩ nhym ar pãnh arỳm kum ar akaprĩ Kati. Ar ta ne ar tu kum ar akaprĩkumrẽx.

Metĩndjwỳnh Kute Memã Kabẽn Ny Jarẽnh
New Testament in Kayapó (BR:txu:Kayapó)

copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Kayapó

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Kayapó [txu], Brazil

Copyright Information

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Kayapó

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-27

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022

385317df-3c6a-53ac-81db-0815750ed560